

„Czas na żniwa”

Żniwa stanowiły najważniejszy moment w kalendarzu dorocznym dawnej wsi. Rozpoczynano je znakiem krzyża. Pierwsze kłosa ścinał zawsze dziedzic lub najstarszy z kosiarzy. W pracy pomagali wszyscy. Pracowano w skupieniu, z nabożnością. Mężczyźni ścinali zboże, kobiety z dziećmi wiązali je i ustawiali w stygi. W południe odpoczywano, by kontynuować kośbę do późnych godzin wieczornych. Już 5 sierpnia w Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu przypomni zapomniane zwyczaje żniwne.

Program imprezy plenerowej „Żniwa w skansenie” obejmuje inscenizacje prac żniwnych i codziennych z udziałem zwiedzających, warsztaty dla najmłodszych oraz liczne degustacje. Będzie można zarówno potaćzyć w rytm skocznej muzyki ludowej, jak również odpocząć w zaciszu wiejskich chat i podwórek. Na przylegających do muzealnych zagród polach uprawnych odbędą się pokazy koszenia z wykorzystaniem oryginalnych sprzętów i narzędzi. Turyści wezmą do ręki sierp, by sprawdzić jak podbierało się zboża, z pomocą kosi skoszą kilka łąnów, a potem zwiążą i ustawią na polach stygi. Zobaczą też jak dawniej zbierano plon żniwiarką konną, młócono go w młockarni napędzanej silnikiem spalinowym a pozostałą słomę cięto przy pomocy sieczkarni. Nie zabraknie też prezentacji klepania kosi, mielenia ziarna młynkiem do kaszy, wyplatania powrozów słomianych i tworzenia wianków ze zbóż oraz polnych kwiatów. W dawnej kulturze ludowej dużą rolę odgrywały obrzędy dziękczynne i mające zapewnić ochronę zbiorów przed szkodnikami. Nie zabraknie ich też podczas muzealnych żniw. Zwiedzający przyjrzą się obyczajom strojenia tzw. „przepiórki” i tworzenia wieńca dożynkowego, w którym znaleźć się musiały wszystkie gatunki zbóż zebranych z pól. W stodole młynarza najmłodszy wezmą udział w młócccie cepami, odwiewaniu zboża i jego mieleniu na żarnach. Poznawać będą duchy pól, które, jak niegdyś wierzono, sprowadzały na żniwiarzy deszcz i bóle pleców, albo urodzaj i piękną pogodę. W wiejskiej izbie szkolnej wykonają słomiane ozdoby. Usiądą też do koła garncarskiego z garncarzem. Na terenie ekspozycji artyści z Regionalnego Zespołu Pieśni i Tańca BOCZKI CHEŁMOŃSKIE z Kocierzewa k. Łowicza zaprezentują barwne widowisko obrzędowe pt. „Żeńcy”, na które złożą się uroczyste wyjście w pole, koszenie, stygowanie i wspólny posiłek. Występ wzbogacą pieśni żniwne i tańce na rżysku. Będzie to też okazja do skosztowania kaszy z okrasą tradycyjnie spożywanej przez żniwiarzy. Zespół wystąpi także o godzinie 15.00 w muzealnym amfiteatrze, prezentując koncert dożynkowy. Wnętrza dworu szlacheckiego wypełnią dźwięki odgrywanych na fortepianie utworów muzyki klasycznej, filmowej i popularnej. O godzinie 14.00 w kościele z Drażdżewa odprawiona zostanie msza święta w intencji żniwiarzy.

Również w zagrodach i we wnętrzach izb chłopskich przygotowanych zostanie wiele atrakcji. W izbach chłopskich uczestnicy imprezy przyjrzą pokazom rzeźby ludowej, szydełkowania, tkactwa i tłoczenia oleju rzepakowego na gorąco. Skosztują świeżo ubitego masła na chrupiącym chlebie, ogórków kiszonych według starych receptur, kompotu z owoców pochodzących z muzealnych sadów i prawdziwej kawy zbożowej. Zwiedzający będą mieli też okazję zobaczyć wiejskich rzemieślników przy pracy. Na polanie przed amfiteatrem

zorganizowany zostanie wiejski kiermasz. W ofercie wystawców znajdzie się szeroki wybór pieczywa i potraw regionalnych oraz wyroby rękodzieła i rzemiosła ludowego. Na scenie amfiteatru wystąpi wiejska Kapela Pana Jacka w repertuarze zawierającym piosenki i przyśpiewki ludowe.

Już teraz warto zaplanować odwiedzinę Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu 5 sierpnia podczas „Żniw w skansenie”, by poznać zapomniane już dziś zwyczaje żniwne i poczuć niepowtarzalną atmosferę towarzyszącą zbiorowi plonów. Pełen program wydarzenia znajduje się na stronie mwmskansen.pl.

Jarosław Asztemborski

Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu